

**Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko
projektu Planu wykonawczego
do Strategii rozwoju województwa mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze
w obszarze Kultura i dziedzictwo**

zgodnie z art. 55 ust. 3 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko

Wprowadzenie

Podstawę prawną do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko stanowi ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, tzw. ustawa ooś (Dz.U. z 2024 r. poz. 1112).

Zgodnie z art. 46 ust. 1 pkt 2 przedmiotowej ustawy, przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymaga projekt: polityki, strategii, planu i programu w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywany lub przyjmowany przez organy administracji, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Przebieg strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu Planu wykonawczego do Strategii rozwoju województwa mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze w obszarze Kultura i dziedzictwo (projekt *Planu wykonawczego*) obejmował etapy:

- uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie (pismo znak: WOOŚ-III.411.285.2024.MW z dnia 04.09.2024 r.) oraz Mazowieckim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym (pismo znak: ZS.7040.80.2024 KB z dnia 06.09.2024 r.),
- sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko,
- zwrócenie się o wymagane opinie do RDOŚ (pismo znak: OTP-PS.511.2.2024.MP.4 z dnia 10.09.2024 r.) oraz MPWIS (pismo znak: OTP-PS.511.2.2024.MP.5 z dnia 10.09.2024 r.),
- zapewnienie udziału społeczeństwa w konsultacjach,
- uzyskanie wymaganych opinii - Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie (pismo znak: WOOŚ-III.410.626.2024.MW z dnia 26.09.2024 r.) oraz Mazowieckiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego (pismo znak: ZS.7040.96.2024 KB z dnia 09.10.2024 r.),
- analiza uwag i wniosków zgłoszonych do projektu.

Zgodnie z art. 43 ustawy ooś organ opracowujący projekt dokumentu wymagającego udziału społeczeństwa podaje do publicznej wiadomości informację o przyjęciu dokumentu i o możliwościach zapoznania się z jego treścią oraz:

- *uzasadnieniem*, zawierającym informację o udziale społeczeństwa w postępowaniu oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa,
- *podsumowaniem*, które zawiera uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:
 - 1) ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko;
 - 2) opinie właściwych organów ochrony środowiska i inspekcji sanitarnej (RDOŚ, MPWIS);
 - 3) zgłoszone uwagi i wnioski;
 - 4) wyniki postępowania dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko;
 - 5) propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu środowiskowych skutków realizacji postanowień dokumentu.

1. Informacja o udziale społeczeństwa w postępowaniu w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

Przyjęty przez Zarząd Województwa Mazowieckiego Uchwałą nr 730/22/24 z dnia 3 września 2024 r. projekt Planu wykonawczego do Strategii rozwoju województwa mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze w obszarze Kultura i dziedzictwo wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko został skierowany do konsultacji społecznych. Przebieg procesu i czas konsultacji społecznych projektu *Planu wykonawczego* wraz z *Prognozą* określony został w ww. Uchwale Zarządu Województwa Mazowieckiego.

Plan wykonawczy wraz z Prognozą, wyłożony został do publicznego wglądu w budynku Mazowieckiego Biura Planowania Regionalnego w Warszawie, ul. Nowy Zjazd 1, 00-301 Warszawa **w terminie od 5 września 2024 r. do 12 września 2024 r.** w godzinach pracy Biura (8:00-16:00) w celu pozyskania uwag i wniosków, wyrażonych przez instytucje kultury, dla których organizatorem jest Samorząd Województwa Mazowieckiego oraz jednostki samorządu terytorialnego na terenie których znajdują się ww. instytucje.

Projekt *Planu wykonawczego*, Prognoza oddziaływania na środowisko do *Planu wykonawczego* oraz formularz zgłaszania uwag dostępny był na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie www.bip.mazovia.pl oraz na stronach internetowych: www.mazovia.pl, www.mbpr.pl, www.dialog.mazovia.pl. Uwagi i wnioski do przedmiotowych opracowań mogły być wnoszone:

- w formie pisemnej na formularzu zgłaszania uwag, za pośrednictwem operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. Prawo pocztowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 1640 ze zm.), na adres Mazowieckie Biuro Planowania Regionalnego w Warszawie, ul. Nowy Zjazd 1, 00-301 Warszawa,
- ustnie do protokołu w siedzibie Mazowieckiego Biura Planowania Regionalnego w Warszawie, ul. Nowy Zjazd 1, 00-301 Warszawa,
- za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym, na formularzu zgłaszania uwag, na adres mailowy konsultacjespoleczne@mbpr.pl.

Warunkiem udziału w konsultacjach było prawidłowe wypełnienie formularza wraz z podaniem imienia i nazwiska osoby zgłaszającej uwagi lub nazwy organizacji wraz z podaniem imienia i nazwiska osoby zgłaszającej udział w konsultacjach.

W ramach konsultacji projektu *Planu wykonawczego* wraz z *Prognozą* w dniu 11 września 2024 r. odbyło się spotkanie w formie konferencji on-line za pomocą platformy Microsoft Zoom.

Ponadto, stosownie do przepisów art. 54 ust. 1, art. 57 ust.1 pkt. 2 i art. 58 ust. 1 pkt 2 ustawy oó projekt *Planu wykonawczego wraz z Prognozą* został skierowany do właściwych organów opiniujących: Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Warszawie.

2. Informacja dotycząca sposobu i zakresu uwzględnienia uwag i wniosków zgłoszonych w związku z udziałem społeczeństwa

Podczas trwania konsultacji projektu *Planu wykonawczego wraz z Prognozą* wpłynęło ogółem 18 uwag, wniosków i opinii, zgłoszonych przez 6 instytucji (w tym 4 instytucje kultury) i 1 osobę fizyczną. 16 uwag i wniosków dotyczyło Planu wykonawczego, z których 1 odnosiła się również do Prognozy. Otrzymano 2 opinie: opinia MPWIS była pozytywna, natomiast w opinii RDOŚ wskazano potrzebę uzupełnienia zapisów Prognozy.

Ponadto z Instytucji Filmowej "MAX- FILM" S.A. NoveKino Przedwiośnie wpłynęła informacja o braku uwag do przedmiotowych dokumentów, którą przyjęto do wiadomości.

Zgłoszone uwagi i wnioski dotyczyły, m.in.:

- zmian nazwy, zakresu projektów oraz stopnia ich przygotowania,
- propozycji uwzględnienia nowych projektów,
- rozszerzenia i/lub uzupełnienia Planu wykonawczego w zakresie części diagnostycznej,
- rozszerzenia i/lub uzupełnienia Planu wykonawczego w zakresie części programowej i systemu realizacji.

Zgłoszone w trakcie trwania konsultacji uwagi, wnioski i informacje zostały rozpatrzone, w tym:

- uwzględniono – 5,
- nie uwzględniono – 12,
- przyjęto do wiadomości – 2.

Wprowadzone do projektu Planu wykonawczego zmiany, wynikające ze zgłoszonych uwag, wniosków i opinii, nie wpłynęły w istotny sposób na zakres, czy układ merytoryczny dokumentu przedstawionego do konsultacji. Wśród zgłoszonych uwag dwie odnosiły się do projektu *Prognozy* (tabela poniżej).

Tabela 1. Uwagi i wnioski zgłoszone do Prognozy oddziaływania na środowisko do projektu Planu wykonawczego do Strategii rozwoju województwa mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze w obszarze Kultura i dziedzictwo

Lp.	Data wpływu	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi/wniosku	Sposób rozpatrzenia
1.	11.09.2024 r.	Muzeum im. Jacka Malczewskiego w Radomiu	Wniosek dotyczy zmiany nazwy zadania inwestycyjnego z „Dostosowanie budynku przy ul. Okulickiego 9 w Radomiu do działalności muzealnej” na: „Rozwój działalności Muzeum im. Jacka Malczewskiego w Radomiu poprzez stworzenie dodatkowej przestrzeni kulturalnej wraz z	Wniosek uwzględniony. Nazwa projektu została zmieniona w Prognozie w rozdziałach: - Cel Planu wykonawczego, Tabela 1, - 7. Przewidywane znaczące oddziaływanie na środowisko, Tabela 3.

Lp.	Data wpływu	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi/wniosku	Sposób rozpatrzenia
			wprowadzeniem nowej oferty kulturalno-edukacyjnej”.	
2.	26.09.2024 r.	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie Jacek Lolo	Uwaga dotyczy potrzeby uzupełnienia informacji dotyczących konieczności zachowania zgodności działań Planu wykonawczego z przepisami odrębnymi w odniesieniu do obszarów chronionego krajobrazu.	Uwaga uwzględniona. Informacje uzupełniono w Rozdziałach 5 i 7 Prognozy

W opinii Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, po uzupełnieniu informacji dotyczących konieczności zachowania zgodności działań z przepisami odrębnymi w odniesieniu do obszarów chronionego krajobrazu, projekt Planu wykonawczego nie będzie mieć negatywnego wpływu na ochronę środowiska i krajobrazu oraz na formy ochrony przyrody ustanowione w granicach województwa mazowieckiego, w szczególności na spójność sieci obszarów Natura 2000.

Mazowiecki Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny zaopiniował pozytywnie projekt Planu wykonawczego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko. W uzasadnieniu wskazano, iż Prognoza oddziaływania na środowisko zawiera kompleksową analizę skutków realizacji Planu wykonawczego dla poszczególnych komponentów i wykazuje zasadność jego realizacji. Organ opiniujący stwierdził również zbieżność przedłożonego dokumentu z operatami nadrzędnymi.

3. Informacja o sposobie wykorzystania ustaleń zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko

Zgodnie z art. 53 ustawy ooś, zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w *Prognozie*, został uzgodniony z:

- Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie,
- Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Warszawie.

W obu uzgodnieniach wskazana została konieczność sporządzenia *Prognozy* w pełnym zakresie - zgodnie z art. 51 ww. ustawy, który dotyczy merytorycznej zawartości prognozy oddziaływania na środowisko i precyzuje, jakie informacje, analizy i oceny powinny być zawarte w tym dokumencie. Wskazano również konieczność przedstawienia wpływu realizacji postanowień dokumentu na wszystkie formy ochrony przyrody, w szczególności na integralność obszarów Natura 2000, zachowanie powiązań sieci obszarów i obiektów chronionych, na utrzymanie pełnionych przez obszary chronionego krajobrazu funkcji korytarzy ekologicznych oraz na chronione gatunki zwierząt roślin i grzybów.

Celem sporządzonej *Prognozy* do *Planu wykonawczego* jest: zidentyfikowanie potencjalnych zagrożeń dla środowiska i ludzi związanych z realizacją zapisów projektu *Planu wykonawczego*, określenie znaczących negatywnych oddziaływań na obszary i obiekty chronione oraz wskazanie możliwości i sposobów ograniczenia potencjalnych znaczących oddziaływań na środowisko związanych z realizacją postanowień dokumentu.

Analiza istniejącego stanu środowiska oraz zachodzących w ostatnim okresie zmian w środowisku przyrodniczym, pozwoliła na identyfikację skutków środowiskowych w przypadku braku realizacji *Planu wykonawczego*. W takiej sytuacji byłoby to zaniechanie przewidzianych w nim rozwiązań w tym:

budowy, rozbudowy, przebudowy, rewaloryzacji, rewitalizacji i modernizacji obiektów. Działanie takie w perspektywie krótkoterminowej spowodowałoby ograniczenie ujemnych oddziaływań na środowisko. Jest to jednak działanie niekorzystne w ujęciu długoterminowym, gdyż powoduje stopniową degradację walorów użytkowych już istniejących obiektów, brak rozwoju ośrodków kultury poprzez niedostosowanie do istniejących potrzeb i tym samym rezygnacja z nowych inwestycji w zakresie kultury i dziedzictwa. Takie podejście kolidowałoby z zapisami przepisów odrębnych, w szczególności ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (artykuły 4-6 ustawy).

Ocena potencjalnego oddziaływania na środowisko, przeprowadzona w odniesieniu do poszczególnych projektów wskazała, że większość oddziaływań na komponenty środowiska będzie niewielka, mało istotna. Wszystkie inwestycje wpłyną korzystnie na zdrowie i jakość życia ludzi oraz zabytki i dobra materialne. Szczególnie korzystny wpływ na krajobraz kulturowy będzie związany z rewitalizacją obiektów zabytkowych. Potencjalnie negatywne oddziaływania na obszary chronione mogą być związane z budową budynku edukacyjno-warsztatowego oraz budynku wystawienniczego w ramach Muzeum Zbrojownia w Zamku w Liwie, zlokalizowanego w obrębie obszarów Natura 2000: OSO Dolina Liwca i SOO Ostoja Nadliwiecka. Uwzględnienie potrzeb ochrony środowiska na wszystkich etapach realizacji inwestycji, np. poprzez nienaruszanie planu zadań ochronnych dla przedmiotowego obszaru pozwoli na ograniczenie tych oddziaływań.

W *Prognozie* przedstawiono propozycje rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie negatywnych oddziaływań lub kompensację przyrodniczą. Do działań mających na celu minimalizację presji i niepożądanych wpływów na obszary cenne przyrodniczo należą m.in.: zawarcie w dokumentacji przetargowej zapisów odnoszących się do ochrony powietrza, kierowanie się zasadami racjonalnego gospodarowania przestrzenią, sporządzenie inwentaryzacji przyrodniczej, skanalizowanie ruchu turystycznego, wykonywanie prac poza okresem lęgowym i rozrodczym zwierząt, stosowanie najlepszych dostępnych technik (BAT), korzystanie z niskoemisyjnego sprzętu, wykorzystanie osłon chroniących drzewa i krzewy.

4. Wyniki postępowania transgranicznego oddziaływania na środowisko i sposób uwzględnienia w dokumencie

Zgodnie z art. 104 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko w razie stwierdzenia możliwości znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na skutek realizacji projektów polityk, strategii, planów lub programów, przeprowadza się postępowanie dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko. Ze względu na centralne położenie województwa mazowieckiego oraz punktowy charakter planowanych inwestycji, ich realizacja nie powinna być przyczyną ewentualnych skutków środowiskowych, których charakter mógłby posiadać znaczenie transgraniczne.

5. Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu

W ramach państwowego monitoringu środowiska systematycznie są prowadzone badania stanu elementów przyrodniczych, czyli: powietrza, wód podziemnych i wód powierzchniowych, gleby i ziemi, klimatu akustycznego, promieniowania jonizującego i pól elektromagnetycznych, elementów różnorodności biologicznej, w tym lasów, siedlisk przyrodniczych i gatunków.

Śledzenie zmian stanu środowiska przyrodniczego jest możliwe dzięki danym gromadzonym w Banku Danych Lokalnych (prowadzonym przez GUS) oraz przez jednostki monitoringu

środowiskowego w regionie (WIOŚ, RDOŚ). Obserwacja zmian w zagospodarowaniu przestrzennym odbywać się będzie również w ramach monitoringu Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego oraz Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego.

Spodziewane produkty realizacji projektów objętych *Planem wykonawczym* opisane zostaną wskaźnikami na etapie monitorowania stanu realizacji poszczególnych projektów. Monitoring realizacji projektów prowadzony będzie w cyklu rocznym, a jego wyniki zostaną przedstawione w Sprawozdaniu.